

M.A. 2nd Semester Examination, 2015

SANSKRIT

PAPER— SAN-203

Full Marks : 40

Time : 2 hours

The figures in the right-hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

1. 'नैषधे पदलालित्यम्' — उक्तेरस्याः सार्थक्यं सप्रमाणं सम्यक् सम्पाद्यताम् । 12

अथवा

स्वर्गपातालमर्त्यजातानां सुन्दरीणां नलविषये ये अनुरागाः प्रकटीताः तेषां सविस्तारं विवरणं प्रदीयताम् ।

2. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गं व्याख्यायताम् — 8

अधारि पदेषु तदङ्घ्रिणा घृणा क्व तल्लयच्छायलवोऽपि पल्लवे ।
तदास्यदास्येऽपि गतोऽधिकारितां न शारदः पार्षिकशर्वरीश्वरः ॥

अथवा

पदैश्चतुर्भिं सुकृते स्थिरीकृते
कृतेऽमुना के न तपः प्रपेदिरे ।
भुवं यदेकाङ्घ्रिकनिष्ठया स्पृशन्
दधावधर्मोऽपि कृशस्तपस्विताम् ॥

3. किं नाम दूतकाव्यम् ? दूतकाव्येषु मेघदूतस्य अवस्थानं
निपुणमालोच्यताम् । 12

अथवा

मेघदूतमनुसृत्य मेघस्य दौत्यमार्गस्य विवरणं प्रस्तूयताम् ।

4. संस्कृतभाषया देवनागरीलिपिमनुसृत्य च सप्रसङ्गं व्याख्यायताम् — 8

धूमज्योतिः सलिलमरुतां सन्निपातः क्व मेघः
सन्देशार्थाः क्व पटुकरणैः प्राणिभिः प्रापणीयाः ।
इत्यौत्सुक्यादपरिगणयन् गुह्यकस्तं यत्राचे
कामार्ता हि प्रकृतिकृपणाश्चेतनाचेतनेषु ॥

(3)

अथवा

आनन्दोत्थं नयनसलिलं यत्र नान्यैर्निमित्तै
नान्यस्तापः कुसुमशरजादिष्टसंयोगसाध्यात् ।
नाप्यन्यस्मात् प्रणयकलहाद्विप्रयोगोपपत्ति
वित्तेशानां न च खलु वयो यौवनादन्यदस्ति ॥
